

Neuvolan vauva- ja perhemyönteisyysohjelman itsearviointityökalu

Hoidon laadun arviointi (näyttöön perustuvat hoitokäytännöt)

Kirsi Otronen
Ylihoitaja, TtM, imetyskouluttaja

Pori 11.2.2021

Neuvolan vauva- ja perhemyönteisysohjelma

1. Kirjallinen imetyksen toimintasuunnitelma ja toimintamallit imeväisen ravitsemuksen, varhaisen vuorovaikutuksen ja vanhemmuuden tukemiseen
2. Henkilökunnan osaamisen ja asiantuntemuksen ylläpito
3. Lasta odottavien perheiden ohjaus imeväisikäisen ravitsemuksesta ja kiintymyssuhteen merkityksestä vauvan kasvuun ja kehitykseen
4. Imeväisikäisen ravitsemuksen tukeminen
5. Imetyksen tukeminen ja oikea-aikainen lisäruokien aloitus
6. Vauva- ja perhemyönteisen ilmapiirin luominen
7. Hoidon jatkuvuus ja yhteistyö

Itsearviointityökalu

- Työkalu WHO vauvamyönteisyysohjelman toteutumisen arviointiin
 - Itsearviointityökalua käytetään yhdessä neuvolan vauva- ja perhemyönteisyysaskeleiden kanssa
 - Työkalun kysymysten avulla selvitetään, miten vauva- ja perhemyönteisyysohjelman askeleet toteutuvat neuvolassa
 - Neuvola voi selvittää työkalun avulla (sisäinen auditointi) neuvolan hoitokäytäntöjä, henkilökunnan osaamista ja asiakkaana olevien äitien/perheiden saamaa ohjausta.
-
- Työkalu auttaa kysymysten avulla tarkistamaan:
 - mitkä kohdat jo täyttyvät (kyllä-vastaukset)
 - miltä osin toimintaa pitää vielä kehittää tai muuttaa (ei-vastaukset)
 - Jokaisen askeleen toteutumista arvioidaan 5-10 kysymyksen avulla

Esimerkit työkalun sisällöstä: askeleet 1-2

1. Neuvolan kirjallinen vauva- ja perhemyönteisyysohjelma

- Sisältääkö neuvolan vauva- ja perhemyönteisyysohjelma WHO:n kansainvälisen äidinmaidonkorvikkeen markkinointikoodin ja sen soveltamisen neuvolatyössä?
- Onko vauva- ja perhemyönteisyysohjelma perheiden nähtävillä neuvolan tiloissa?

2. Henkilökunnan koulutus ja asiantuntemuksen ylläpito

- Kuuluuko uuden henkilökunnan perehdytykseen vauva- ja perhemyönteisyysohjelman askeleet (terveydenhoitajat ja neuvolatyötä tekevät lääkärit)
- Saako terveydenhoitajat ja neuvolatyötä tekevät lääkärit imetykseen liittyvää täydennyskoulutusta vähintään kahden vuoden välein?

Esimerkit työkalun sisällöstä: askeleet 3-5

3. Lasta odottavien perheiden ohjaus imeväisikäisen ravitsemuksesta ja kiintymyssuhteen merkityksestä vauvan kasvuun ja kehitykseen

- Onko raskausajan imetysohjauksessa määritelty imetysohjaus raskauden eri vaiheissa, perheille jaettava imetysohjausaineisto ja sovitut kirjaamiskäytännöt?
- Onko neuvolassa raskausajan imetysohjausaineistoa, joka on tarkoitettu puolisolle/lähipiirille?

4. Imeväisikäisen ravitsemuksen tukeminen

- Ohjataanko perheille imetyksen turvamerkit, vauvantahtinen imetys, tehokkaan imemisen merkit, ergonomiset imetysasennot?
- Onko neuvolassa sovitut käytännöt vanhempien tukemiseksi osittaisimetykseen silloin, kun se on perheen valinta?

5. Imetyksen tukeminen ja oikea-aikainen lisäruokien aloitus

- Onko neuvolassa kirjallinen suunnitelma imetysohjauksesta täys- ja osittaisimetyksen tukemiseksi lasten terveystarkastuksissa?
- Saako äidinmaidonkorvikkeella vauvaa ruokkiva perhe ohjausta vauvantahtisesta pulloruokinnasta, ihokontaktista, vierihoidosta, äidinmaidonkorvikkeen valmistuksesta, käsittelystä ja säilytyksestä?

Esimerkit työkalun sisällöstä: askeleet 6-7

6. Imetysoikeuden ilmapiirin luominen

- Onko neuvolassa käytössä oleva ohjausaineisto WHO:n kansainvälisen äidinmaidonkorvikkeen markkinointikoodin mukaista?
- Tarjoaako neuvola rauhallisen tilan imettämiseen?

7. Hoidon jatkuvuus ja yhteistyö

- Onko neuvolalla ja sairaalalla sovittu yhteiset kirjatut ohjauskäytännöt ja vastuut imetyksen tukemiseksi ja hoidon jatkuvuuden turvaamiseksi raskausaikana, perheen kotiutuessa ja kotiutumisen jälkeen?

Tulosten tulkinta/arviointi

- Kyllä ja Ei vastausten lukumäärä
- Neuvolan arvioimat vahvuudet vauva- ja perhemyönteisyysohjelman toteutumisessa
- Neuvolan arvioimat kehittämiskohteet vauva- ja perhemyönteisyysohjelman toteutumisessa

- arviointia kannattaa käyttää säännöllisesti toiminnan kehittämisen tukena
- Kun neuvola pyytää auditointia, hakemukseen liitetään täytetty itsearviointityökalu

- Esimerkkinä Helsingin vauva- ja perhemyönteisyystyöpajat

lopuksi

- WHO:n vauvamyönteisyysohjelma on terveyden edistämisen ohjelma, joka sisältää ohjelman toteutumisen arvioinnin
- Sisäinen arviointi (itsearviointityökalu, tilastot yms)
- Ulkoinen arviointi (THL:n auditointiryhmän tekemä monipuolinen arviointi ohjauk Käytännöistä, resursseista, koulutuksesta, tilastoista)